

**Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIT-1479/21-T

Název	Základní škola Slezská Ostrava, Škrobálkova 51, příspěvková organizace
Sídlo	Škrobálkova 300/51, Kunčičky, 718 00 Ostrava
E-mail	zs_skrobalkova@seznam.cz
IČ	08146497
Identifikátor	691013578
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Natalija Čertanova
Zřizovatel	statutární město Ostrava, městský obvod Slezská Ostrava
Místo inspekční činnosti	Škrobálkova 300/51, Kunčičky, 718 00 Ostrava
Termín inspekční činnosti	5. 1. 2022 – 7. 1. 2022

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů pro základní a zájmové vzdělávání.

Charakteristika

Základní škola Slezská Ostrava, Škrobálková 51, příspěvková organizace (dále „škola“) vykonává činnost základní školy, školní družiny, školního klubu a školní jídelny - výdejny. Škola vznikla rozhodnutím zřizovatele s účinností od 1. 8. 2019 odloučením od Základní školy Slezská Ostrava, Chrustova 24, příspěvková organizace, jejíž byla od 1. 1. 2016 součástí. K termínu inspekční činnosti se v 11 třídách základní školy vzdělávalo 209 žáků a v jedné přípravné třídě základní školy 13 dětí. Speciální vzdělávací potřeby byly diagnostikovány 27 žákům školy. Většina žáků pochází ze sociálně znevýhodněného prostředí. Školní družina poskytovala zájmové vzdělávání ve dvou odděleních 50 žákům. Ve školním klubu bylo zapsáno celkem 75 žáků.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy vykonává funkci od 1. 8. 2019. Část svých kompetencí účelně delegovala na zástupkyni ředitelky, která se významnou měrou podílí na chodu školy. Řízení školy vychází z reálné koncepce vytvořené v souladu s podmínkami školy. Stanovené cíle se postupně daří naplňovat zejména v oblasti projektové činnosti a materiálního zabezpečení, což zefektivňuje vzdělávání žáků a přispívá k rozvoji jejich potřeb a dalšího vzdělávacího potenciálu. Řízení školy vychází z jasně stanovené organizační struktury, vymezení kompetencí a povinností jednotlivých pracovníků. Realizace činností napříč jednotlivými úseky je sledována a vyhodnocována, pravidelné porady vedení a pedagogické rady podporují vzájemnou spolupráci pedagogů a v jejich průběhu jsou bezodkladně řešeny aktuální problémy. Vedení školy průběžně hodnotí práci pedagogických pracovníků na základě hospitační činnosti. Z tohoto interního hodnocení kvality vzdělávání však nevyplývají konkrétní opatření, která by vedla mj. k využití inovativních metod a forem, které nejsou doposud přirozenou součástí výuky zejména na druhém stupni základní školy.

Materiální a finanční podmínky školy umožňují realizaci vzdělávacích programů. Učební pomůcky a výpočetní technika jsou v průběhu vzdělávání využívány. Ředitelka účelně hospodáří s finančními prostředky, které využívá na inovaci prostor, což přispívá ke zkvalitnění vzdělávání. Škola mimo jiné disponuje venkovní učebnou či zmodernizovanou učebnou přírodopisu. Škola se efektivně zapojuje do projektové činnosti se zaměřením na podporu žáků ze sociálně znevýhodněného prostředí.

Složení pedagogického sboru umožňuje plnit záměry a cíle školních vzdělávacích programů. Škola motivuje žáky ke vzdělávání zařazením pedagogických pracovníků z místní komunity, kteří se významnou měrou podílejí na komunikaci se zákonnými zástupci. Další vzdělávání pedagogických pracovníků je zajišťováno na základě zpracovaného plánu, který však dostatečně nezohledňuje potřeby jednotlivých pedagogů vzhledem k aktivizujícím, inovativním metodám vzdělávání či formativnímu hodnocení žáků.

Poradenské služby škola zajišťuje prostřednictvím výchovné poradkyně a školní metodičky prevence. Ve spolupráci s třídními učiteli evidují žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a společně realizují podpůrná opatření doporučená školskými poradenskými zařízeními. Škola nastavila pravidla pro řešení absence žáků, která jsou zaměřena na okamžité jednání školy se zákonnými zástupci, případně výchovných komisí, spolupráce s orgánem sociálně-právní ochrany dětí a s Policií ČR. Škola realizuje systém jednotného postupu učitelů při jednání se zákonnými zástupci žáků. Přesto je komunikace s některými zákonnými zástupci žáků ze sociálně znevýhodněného prostředí obtížná a stávající způsob spolupráce nevede k omezení absence žáků.

Problematika bezpečnosti, ochrany zdraví a požární prevence jsou nedílnou součástí vzdělávání. Škola průběžně vyhodnocuje rizika v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví, rizikům se snaží předcházet i zapojením do projektu „Naše škola, naše třída“ v oblasti prevence rizikových projevů a posilování přátelských vztahů. Dohledy nad žáky o přestávkách jsou posíleny, což vede k účinnějšímu efektu v rozvoji pozitivních vztahů mezi žáky. Školní stravování je zajištěno smluvně provozovatelem stravovacích služeb. Školní jídelna - výdejna se zapojuje do projektu potravinové a materiální pomoci „Obědy do škol“ a získává tak finanční podporu k úhradě stravného pro více jak 80 % žáků, kteří ze sociálních důvodů nechtěli využívat služeb školního stravování.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Inspekční činnost byla zaměřena na hodnocení průběhu vzdělávání na prvním i druhém stupni základní školy a také ve školní družině a školním klubu.

Většina hospitovaných hodin na prvním stupni základní školy se vyznačovala vhodně nastavenou strukturou. Pracovní klima podporovalo otevřenou komunikaci mezi pedagogy navzájem i mezi žáky. Ti měli možnost vyjádřit své názory, obsah učiva však nebyl vždy propojován s reálnými situacemi běžného života, čímž nebylo podporováno chápání souvislostí mezi znalostmi a zkušenostmi jednotlivých žáků. Sledovány však byly i hodiny (např. anglický jazyk), kdy učitelé volili zajímavé a efektivní metody, kterými žáky dokázali zaujmout a zejména motivovat díky vhodným postupům i názorným ukázkám. Ve většině vyučovacích hodin však převažovala frontální výuka a upřednostňování výkladu učiva v kombinaci se samostatnou prací žáků. Výjimečně byla zaznamenána účelná práce ve dvojicích či skupinách. Učitelé se dostatečně nezaměřovali na rozvoj spolupráce či diskuze v rámci řešeného problému. V hodinách rovněž nebyla zaznamenána práce s různými informačními zdroji, nedocházelo tak k interpretaci či kritické analýze daných úkonů. Prvky formativního hodnocení, důležité pro zvýšení podílu žáka na vlastním procesu učení, byly do výuky zařazovány jen v některých hodinách, nedochází tak k systematickosti ve sledování vzdělávacího pokroku jednotlivých žáků. V části hodin byla pro prezentaci a doplnění učiva i zvýšení názornosti využita interaktivní technika. Jen ojediněle byly využívány příležitosti k sebehodnocení žáků či vzájemnému hodnocení.

Ve výuce na druhém stupni základní školy rovněž převažovala frontální výuka v kombinaci se samostatnou prací žáků. Ve většině hospitovaných hodin převažovala klidná pracovní atmosféra podporující proces učení, žáci respektovali nastavená pravidla a normy. V nízké míře vyučující používali nové formy a metody výuky např. kritické myšlení, problémové metody či kooperativní výuku. Pouze ojediněle bylo pracováno s žákovskými postoji k jednotlivým tématům probíraným v hodinách. Role asistentů pedagoga byla ve všech hodinách pomocná a celkově přínosná pro práci celé třídy, věnovali se podpoře jednotlivým žákům se speciálními vzdělávacími potřebami. Vyučující poskytovali všem žákům příležitost aktivně se zapojit do výuky, při vypracování úkolů průběžně žákům poskytovali zpětnou vazbu. Závěrečné zhodnocení práce žáků, zopakování důležitých poznatků a zvládnutí učiva prováděli častěji učitelé, pro podporu jazykových a argumentačních dovedností by bylo žádoucí do těchto dílčích aktivit zapojit i žáky.

Průběh vzdělávání dětí v přípravné třídě příznivě ovlivňovalo podnětné prostředí a klidná pracovní atmosféra. Vyučující vhodně propojovala vzdělávání s motivačními i relaxačními aktivitami, střídali činnosti, využívali motivační prvky i názorné pomůcky. Děti byly vedeny k rozvoji jemné motoriky včetně úchopu pracovního a psacího nástroje, pozornosti a zájmu o práci.

Při vzdělávání žáků ve školní družině byly vhodně zařazeny odpočinkové a zájmové činnosti s cílem poskytnout žákům nejen prostor pro relaxaci, ale rovněž je vést ke správnému využití volného času. Žáci si volili aktivity podle vlastního zájmu a momentálních potřeb nebo se zapojovali do výtvarných činností. K dispozici měli dostatečné množství her a hraček. Vychovatelky jim poskytovaly příležitosti k seberealizaci, přihlížely k jejich možnostem a schopnostem. Rovněž školní klub doplňuje pravidelnou skladbu činností v různorodých zájmových útvarech. Žáci mohou v rámci jejich činnosti rozvíjet své individuální zájmy a schopnosti.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků škola stanovila pravidla, která jsou součástí školního řádu. Vyučující získávají přehled o znalostech jednotlivých žáků a výsledcích vzdělávání prostřednictvím běžných hodnotících nástrojů. Škola poskytuje neprospívajícím žákům možnost doučování, které v letošním školním roce 2021/2022 využilo 127 žáků. V loňském školním roce 2020/2021 neprospělo 15 žáků, počet neprospívajících byl ovlivněn rovněž z důvodu obtížnější komunikace se zákonnými zástupci v době distanční výuky. Škola se potýkala s výraznou absencí, v loňském školním roce bylo evidováno 13 178 hodin, z toho 1738 hodin bylo neomluvených. V případech zhoršeného prospěchu či nárůstu absence škola přijímá konkrétní opatření tak, aby u žáků eliminovali ohrožení školním neúspěchem. Opatření přijímaná školou vzhledem k absenci žáků bylo a je zkomplikováno nejen koronavirovou pandemií, ale také z důvodu negativního postoje části zákonných zástupců, což se škola snaží řešit na všech dostupných úrovních. Většina žáků školy pokračuje ve středním vzdělávání na středních odborných školách, některé žáky se však především vlivem sociálně nepodnětného prostředí k dalšímu vzdělávání motivovat nedaří. Škola sleduje a vyhodnocuje úspěšnost v dalším studiu všech žáků, kteří ve vzdělávání pokračují prostřednictvím kontaktu se středními školami, či v rámci neformálních rozhovorů s absolventy.

Škola si ověřuje znalosti žáků prostřednictvím svého interního testování, nezapojuje se však do testování externího, čímž ztrácí zpětnou vazbu a možnost srovnání vlastních výsledků s jinými subjekty. Je žádoucí zaměřit se na vhodné nástroje použitelné v této oblasti, například uvolněné úlohy z mezinárodních šetření či využití volně dostupných testovacích systémů a spolupráce se školami v okolí. Škola v rámci distanční výuky, a to zejména kvůli špatnému stavu internetového připojení či odpojení některých domácností od distribuční sítě (elektrická energie), zvolila asynchronní výuku v rámci, které bylo vyžadováno vypracování zadaných úkolů. Zákonným zástupcům škola poskytuje průběžné informace o výsledcích vzdělávání mimo jiné v rámci třídních schůzek. Škola se snaží účelně vytvářet prostředí pro zapojení žáků do individuálních a týmových soutěží (recitační, sportovní) podporujících především jejich zájem i nadání. Dosahované výsledky jsou pravidelně vyhodnocovány a oceňovány.

Kvalitu výchovně vzdělávacího procesu pozitivně ovlivňují partnerské vztahy. Škola k podpoře kompetencí žáků a k rozšíření vzdělávací nabídky efektivně spolupracuje zejména s organizacemi, jejíž cílovou skupinou jsou děti a mladiství žijící v sociálně vyloučených komunitách. Ve škole působí školní parlament složený ze zástupců žáků jednotlivých ročníků, který pod vedením pedagogů pomáhá při realizaci školních akcí a podílí se rovněž na chodu školy svými náměty, které ředitelka školy zohledňuje. Škola tím posiluje sociální kompetence žáků.

Prostřednictvím činnosti školní družiny i školního klubu jsou žáci úspěšně motivováni k plnohodnotnému trávení volného času. Pestrá nabídka různorodých aktivit školního

družiny i nabídka zájmových útvarů školního klubu (např. šikovné ruce, pohybové hry, vaření, společenské tance) podporuje seberealizaci žáků a rozvíjí jejich individuální zájmy a dovednosti.

Závěry

Vývoj školy

- Škola vykonávala činnost samostatně do 1. 1. 2016, následně byla sloučena se Základní školou Slezská Ostrava, Chrustova 24, příspěvková organizace a s účinností od 1. 8. 2019 opětovně vykonává činnost samostatně.
- Zlepšení materiálních i prostorových podmínek školy.

Silné stránky

- Vedení školy vytváří pozitivní školní klima, které se výrazně projevuje v dobrých prosociálních vztazích mezi všemi zúčastněnými aktéry vzdělávání.
- Zapojení školy do projektové činnosti zvyšuje motivaci žáků ke vzdělávání a přispívá k podpoře jejich orientace v možnostech dalšího studijního či profesního zaměření.
- Působení zástupců místní komunity v rámci pedagogického sboru přispívá k větší motivaci žáků pro jejich další vzdělávání.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Využívání standardních vzdělávacích postupů bez aplikace inovativních metod a forem práce při vzdělávání nevede k účinné aktivizaci žáků a cílené diferenciaci úkolů.
- Realizovaný systém interního hodnocení kvality vzdělávání neposkytuje pedagogům zcela efektivní zpětnou vazbu. Přijímání konkrétních opatření vedoucích ke zvyšování kvality vzdělávání není uplatňován systematicky především k aktivizujícím metodám výuky a individualizaci výuky.
- Pedagogové se účastní dalšího vzdělávání, avšak nezaměřují se v dostatečné míře na nové trendy ve výuce.
- Minimální uplatňování různých forem formativního hodnocení, sebehodnocení, vzájemného hodnocení a společného závěrečného zhodnocení výuky nedostatečně podporuje proces vlastního učení žáků.
- Škola nevyužívá při sledování výsledků vzdělávání a hodnocení dosažené úrovně žáků zpětnou vazbu z externího testování pomocí dostupných nástrojů či spolupráce s jinými subjekty.
- Vysoká absence žáků negativně ovlivňuje výsledky žáků v průběhu vzdělávání.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Zaměřit se na oblast dalšího vzdělávání učitelů směřující k inovativním metodám a formám výuky, a na jejich následnou aplikaci do vzdělávacího procesu spolu s diferenciací úkolů dle schopností a potenciálu žáků.
- Analyzovat nastavený systém monitoringu průběhu a výsledků vzdělávání a stanovit další konkrétní postupy směrem k novým metodám a formám výuky.
- Poskytovat systematicky zpětnou vazbu ve vyučovacích hodinách a zařadit formativní hodnocení, závěrečné zhodnocení, sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků a tím rozvíjet např. komunikační či argumentační schopnosti žáků.
- Zapojit se do vhodného typu externího zjišťování výsledků například formou spolupráce se školami v okolí a posílit tím zpětnou vazbu ohledně výsledků vzdělávání.
- Snižovat soustavným pedagogickým působením a spoluprací všech zainteresovaných účastníků vzdělávání vysokou absenci žáků.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 14 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.t@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání platný ve školním roce 2021/2022
2. Školní vzdělávací program přípravné třídy platný ve školním roce 2021/2022
3. Školní vzdělávací program školní družiny platný ve školním roce 2021/2022
4. Školní vzdělávací program školního klubu platný ve školním roce 2021/2022
5. Třídní knihy vedené ve školním roce 2021/2022 (vybraný vzorek)
6. Dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami vedená ve školním roce 2021/2022 (vybraný vzorek)
7. Organizace školy 2021/2022 (mj. organizační řád včetně organizačního schématu, další vzdělávání pedagogických pracovníků, kontrolní a hospitační činnost, organizace výuky, dohledy, rozvrh hodin, roční plány práce, koncepční záměry)
8. Školní matrika vedená ve školním roce 2021/2022 (vybraný vzorek)
9. Doklady o dosaženém vzdělání pedagogických pracovníků školy (vybraný vzorek)
10. Smlouva o zajištění školního stravování platná pro školní rok 2021/2022
11. Dokumentace vztahující se k bezpečnosti a ochraně zdraví ve školním roce 2020/2021 a 2021/2022 (vybraný vzorek)
12. Dokumentace vztahující se k finančním podmínkám školy pro školní rok 2020/2021 a 2021/2022 (vybraný vzorek)

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.t@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Daniel Jakubek Ph.D., školní inspektor,
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Daniel Jakubek Ph.D., v. r.

Mgr. Kazimierz Worek, školní inspektor

Mgr. Kazimierz Worek, v. r.

Ing. Klára Kudlíková, kontrolní pracovnice

Ing. Klára Kudlíková, v. r.

V Ostravě 24. 1. 2022

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Natalija Čertanova,
ředitel školy

Mgr. Natalija Čertanova, v. r.

V Ostravě 26. 1. 2022